

ІХ. ГАДКИ НАД МУЖИЦЬКОЮ СКИБОЮ

1

Стану я ранком на зораній ниві:
Пурпуром сонце на сході горить,
Пташечки в гаю щечечуть, щасливі,
В моім лиш серці гризота кричить.

Пане всіх творів, властивче природи,
Глянь, що в ній щастя, що в ній краси!
Чом в твоє серце краса та не входить,
Чом так нещасний, пригноблений ти?

Поле плодюче, царіна відкрита,
Трави густі по лісах і лугах —
Чом же тебе не годують досита,
Чом же ти з голоду мреш по хагах?

В гір твоїх лоні залізо чимале,
Чом же тупії твої лемеші?
Чи лиш на тее залізо те здале,
Щоб тебе в пута кували чужі?

В твоїм підгір'ю ллесь світло жарюче
В струях хрустальних, бурлить і кипить;
Чом же ти, світло в чужі землі шлючи,
Сам мусиш темний, непрорітний жить?

Солі святої твій край також ситий
В б'ючій норі, хрусталевій скалі;
Чом же несолений хлібець їси ти?
Чом же не стався ти сіллю землі?

2

Серце моє припадає, тремтячи,
К тобі, о скибо мужицька, тверда
Дух мій в нутро твоє тоне гарячий,
Наче у море блискуча звізда.

Кожду пилинку твою проникає,
Кождий камінчик, корінчик, сучок,
В кождої часточки сквапно питає:
«Хто се з вас виссав плодючий ваш сок?»

Адже ж століття замерклі, закляті
Трупом і кров'ю вас щедро гноїли —
Чом же тепер ви на хліб не багаті? —
Де ви святії ті соки поділи?»